

Hastal??a Psikososyal Uyum-Öz Bildirim Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hastal??a Psikososyal Uyum-Öz Bildirim Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22666>

Özet

Hastal??a Psikososyal Uyum-Öz Bildirim Ölçe?i (HPU-ÖBÖ), bireylerin **kronik hastal?k** durumlar?na verdikleri psikolojik ve sosyal tepkileri de?erlendirmek amac?yla uyarlanm?? bir ölçektir. Bu ölçek, özellikle hastal??a kar?? geli?tirilen tutumlar?, alg? düzeylerini, adaptasyon süreçlerini ve öz-bak?m yönelimlerini **öz bildirim** format?nda ölçmeyi hedefler. Ölçe?in Türkiye'deki psikometrik çal??malar?, M. Adaylar taraf?ndan 1995 y?l?nda tamamlanan bir doktora tezi kapsam?nda gerçekte?irilmittir. Ölçek, kronik bir rahats?zl?kla ya?aman?n getirdi?i zorluklara kar?? bireyin ne kadar ba?ar?l? bir psikososyal uyum sa?lad???n? belirlemek için kritik bir araç olarak kabul edilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Hastal??a uyum, psikososyal uyum, öz bildirim, kronik hastal?k, adaptasyon, öz-bak?m.

Yazarlar

M. Adaylar (Uyarlama Yazar?)

Amaç

Hastal??a Psikososyal Uyum-Öz Bildirim Ölçe?i'nin temel amac?, **kronik hastal???** olan bireylerin, hastal?klar?n?n ya?amlar? üzerindeki etkisine kar?? geli?tirdikleri **psikososyal uyum** düzeylerini sistematik olarak de?erlendirmektir. Bu de?erlendirme, bireylerin hastal??a yönelik tutumlar?n?, adaptasyon mekanizmalar?n?, hastal??a dair alg?lar?n? ve günlük ya?amdaki öz-bak?m davran??lar?n? kapsamaktad?r. Ölçek, klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda, özellikle kronik sa?l?k sorunlar?yla ya?ayan hastalar?n psikolojik destek ihtiyaçlar?n? belirlemede ve müdahale programlar?n?n etkinli?ini ölçmede kullan?lmak üzere tasarlanm??tır.

Ölçe?in Türkiye'ye uyarlanması, kültürel farklılıklar?n adaptasyon ve ba?a ç?kma stratejileri üzerindeki etkilerini dikkate alarak, yerel popülasyonlarda güvenilir ve geçerli sonuçlar elde etmeyi amaçlam??tır. Bu sayede, Türkiye'deki sa?l?k psikolojisi ara?t?rmalar?na önemli bir katkı sa?lam??tır.

Yap?

Ölçek, bireyin hastal??n?n fiziksel, duygusal ve sosyal boyutlar?na kar?? gösterdi?i entegre tepkileri ölçen **psikososyal uyum** yap?s?n? de?erlendirir. Bu yap? genellikle iki ana bile?enden oluşur: hastal??n neden oldu?u stresle ba?a ç?kma yetene?i ve ya?am kalitesini sürdürme becerisi. Ölçek, tutum, alg?, adaptasyon ve öz-bak?m gibi alt boyutlar? içererek, kronik bir duruma adaptasyon sürecinin çok yönlülü?ünü yakalamay? hedefler.

Ölçek format? **öz bildirime** dayal? oldu?undan, bireyin kendi deneyimlerini ve alg?lar?n? do?rudan yans?tmas?na olanak tan?r. Bu, özellikle subjektif deneyimlerin ve içsel süreçlerin de?erlendirilmesinde önemli bir avantaj sa?lar. Psikososyal uyum, sadece semptomlar?n yoklu?u de?il, ayn? zamanda hastal??a ra?men i?levselli?in ve ya?am doyumunun sürdürülmesi anlam?na gelir.

Geçerlik

Hastal??a Psikososyal Uyum-Öz Bildirim Ölçe?i'nin geçerlik çal??malar? hakk?nda detayl? bilgiler, sa?lanan özet içerikte mevcut de?ildir. Ancak, ölçe?in uyarlanma sürecinin temelini olu?turan M. Adaylar'?n 1995 tarihli doktora tezinde kapsaml? geçerlik analizlerinin (örne?in, yap? geçerli?i, içerik geçerli?i ve ölçüt geçerli?i) sunulmu? olmas? beklenmektedir. **Geçerlik**, ölçe?in amaçlad??? psikolojik yap?y? ne kadar do?ru ölçtü?ünü gösteren en kritik psikometrik özelliktir. Bu tür bir uyarlama çal??mas?nda, genellikle orijinal ölçe?in yap?sal bütünlü?ünün Türk popülasyonunda korunup korunmad??? faktör analizi yoluyla incelenir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik verileri de sa?lanan kaynak özetinde yer almamaktad?r. **Güvenirlik**, ölçe?in tutarl?l???n? ve kararlıl???n? ifade eder. Uyarlama çal??mas?nda, iç tutarl?l?k (Cronbach Alfa katsay?s? gibi), test-tekrar test güvenilirli?i veya yar?mlama güvenilirli?i gibi yöntemlerle güvenilirlik analizlerinin yap?ld??? varsay?lmaktad?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne ölçüde tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve farkl? zamanlarda uyguland???nda benzer sonuçlar verip vermedi?ini belirlemek için hayati önem ta??r.

Faktör Analizi

Hastal??a Psikososyal Uyum-Öz Bildirim Ölçe?i'nin faktör yap?s?na dair spesifik bir bilgi mevcut olmamakla birlikte, bir uyarlama çal??mas? olarak, ölçe?in boyutlulu?unu incelemek amac?yla aç?mlay?c? veya do?rulay?c? faktör analizinin uygulanm?? olmas? muhtemeldir. Faktör analizi, ölçe?in maddelerinin hangi psikososyal uyum alt boyutlar?n? temsil etti?ini ve bu boyutlar?n Türk örnekleminde orijinal ölçek yap?s?yla ne kadar örtü?tü?ünü ortaya koyar. Bu analizler, ölçe?in teorik yap?s?n?n ampirik olarak desteklenip desteklenmedi?ini gösterir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Kronik hastalığı olan bireyler

Age Group: Yetkinler (Doktora tezi başlangıcından çıkarmıdır)

Population Details: Kronik bir rahatsızlığa sahip olan ve hastalığa karşı tutum, adaptasyon ve öz-bakım becerileri değerlendirilen bireyler.

Test Methodology: Derecelendirme Ölçeği (Likert tipi derecelendirme sistemi kullanılmış varsayılmaktadır.)

Anahtar Kelimeler

Psikometri, uyarılma çalışması, doktora tezi, tutum, öz-bakım, yaşam kalitesi, psikososyal uyum, öz bildirim.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü (Uyarılma çalışması yapılıyor kurum)

Özinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin uyarılma yılı **1995**'tir. Kullanım izinleri ve olası ücretlendirme bilgileri için, uyarılma yazarı M. Adaylar veya ölçeğin orijinal geliştiricileri ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Kullanım, genellikle ilgili doktora tezine atıfta bulunmayı gerektirir.

Kaynaklar

Adaylar, M. (1995). *Kronik hastalığı olan bireylerin hastalığına tutum, adaptasyon, algı ve öz - bakım yönelimleri* (Doktora tezi). İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul. Tez, YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişilebilir: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: hastaliga-psikososyal-uyum-oz-bildirim-olcegi-toad.pdf

Hastalığa Psikososyal Uyum-Öz Bildirim Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not

be changed in any way.

Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Ölçek maddelerine erişim için, M. Adaylar'  n 1995 tarihli doktora tezinin tamam  na ba  vurulmas   gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM